

Aan: Mevrouw M.A.M. Adriaansens, Minister van Economische Zaken en Klimaat en
De heer R.A.A. Jetten, Minister voor Klimaat en Energie,
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

De heer M.J.G. Harbers, Minister van Infrastructuur en Waterstaat en
Mevrouw V.L.W.A. Heijnen, Staatssecretaris voor Milieu,
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,
Postbus 20901
2500EX Den Haag

Betreft: Verduurzaming Zeeuwse Procesindustrie

Ovezande, 1 december 2022

Geachte ministers,

Dit voorjaar hebben wij u geïnformeerd over onze plannen voor verduurzaming van de Zeeuwse procesindustrie. Wij verwijzen o.a. naar de briefwisseling met minister Adriaansens van 2 mei en 17 juni 2022. Graag vragen we opnieuw uw aandacht voor de voortgang en de ontwikkeling van onze voorstellen.

Afgelopen maanden hebben we onze analyse en plannen uitvoerig doorgenomen met deskundigen, onder andere van TNO-Circulaire Economie. Ook met bestuurders van de Provincie Zeeland, North Sea Port (havenschap Gent/Terneuzen/Vlissingen) en met Smart Delta Resources en hebben we inhoudelijk waardevolle gesprekken gevoerd. Met de directies van de betrokken bedrijven Dow-Benelux, Yara Sluiskil en Zeeland Refinery, en ook met ondernemingsraden en milieuorganisaties zijn we in overleg. Al deze gesprekken hebben geleid tot verdere ontwikkeling en concretisering van onze voorstellen. Het belangrijkste resultaat is echter dat de grote potenties en het realiteitsgehalte van enkele mogelijke scenario's steeds duidelijker worden.

Zo blijkt uit de doorrekening dat in de Zeeuwse procesindustrie zeer forse duurzaamheidsresultaten kunnen worden behaald. Zeker ten opzichte van de huidige situatie, maar ook als we de vergelijking maken met de eerder dit jaar door de bedrijven gepresenteerde plannen voor 2030. Ter illustratie:

- Besparingen op fossiele energie en fossiele grondstoffen in ordegrootte van 2 miljard m³ aardgas en 11 miljoen ton aardolie per jaar.
- Verregaande reductie van klimaat- en stikstofemissies en van plasticafval.
- De productie van groene ammoniak, groene kunstmest en groene kerosine waardoor forse reducties van de scope-2 en scope-3 emissies ontstaan.
- Op de sleutelcriteria massastromen, energiebalans, technische realiseerbaarheid, uitvoeringstermijn en economische haalbaarheid scoren onze plannen positief.

Maar vanzelfsprekend zijn er ook belemmeringen en onzekerheden. In de laatste gesprekken menen we bij enkele partijen terughoudendheid te zien om de verdiepende vervolgstappen te zetten die noodzakelijk zijn. Wellicht is dit verklaarbaar uit de sterke urgentie en focus om snel maatgevende resultaten te boeken in het klimaatbeleid. Al eerder hebben wij gesignaleerd dat de grondstoftransitie achterloopt op de klimaattransitie, waardoor een integrale aanpak in gevaar is.

Voor het bereiken van doorslaggevende resultaten op de terreinen van zowel klimaat, grondstoffen, emissies, afval en economie is een industriële symbiose tussen bedrijven onafwendbaar. Én kansrijk. Desondanks blijkt het voor bedrijven nog steeds een flinke barrière om met derden langjarige afspraken aan te gaan over procesmatige samenwerking.

Toch lijken deze zaken praktisch overbrugbaar. Gezien de grote potentie en impact van de plannen én het actuele momentum in bredere zin is nu de vraag aan de orde op welke wijze deze transities versneld in praktijk kunnen worden omgezet. Als Denktank Tij werken we in onze regio hieraan. Wij stellen vast dat een krachtige en stimulerende rol van de Rijksoverheid onmisbaar is om te komen tot een geregisseerd en innovatie-opwekkend proces van deze transitie-in-uitvoering.

Echter gaven de gesprekken die we met medewerkers van uw ministeries hierover hebben gevoerd ons nog niet de zekerheid dat de Rijksoverheid haar verantwoordelijkheid zal nemen om de door ons ervaren drempels naar een duurzame transitie van de procesindustrie te helpen overwinnen.

Graag willen we met u van gedachten wisselen hoe we samen onze fossielvrije, circulaire symbioseplannen in de regio van de grond kunnen krijgen.

Met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

Ad Phernambucq, Ovezande
Gert van der Slikke, Goes
Roel Adriaansens, Terneuzen,
Thom van Riet, Middelburg
Tjeu van Mierlo, Ovezande

Tij - Denktank voor duurzame procesindustrie in Zeeland,
www.tij.nu / Oud Ovezandseweg 2A, 4441 TG, Ovezande
contact: Thom van Riet / bamboe@zeelandnet.nl / 06-36122901

i.a.a.: Commissie EZK, Tweede Kamer der Staten Generaal,
Milieudefensie, Urgenda, ZMf.
Bestuurders van Provincie Zeeland; DOW Benelux,
Yara Sluiskil, Zeeland Refinery, North Seaport Gent;
SDR Vlissingen.